

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

169

Vragen van de leden **Timmermans** en **Dijkers** (beiden PvdA) aan de minister van Buitenlandse Zaken, de staatssecretarissen van Buitenlandse Zaken en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over *financiering van Nigeriaanse veiligheidstroepen door Shell* (ingezonden 23 augustus 2012).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken), mede namens de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ontvangen 3 oktober 2012).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Shell betaalt Nigeriaanse veiligheidstroepen», waarin staat dat Shell jaarlijks tientallen miljoenen euro's aan de Nigeriaanse politie en het leger geeft ondanks berichten dat Nigeriaanse veiligheidstroepen geregeld betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen?¹

Antwoord
Ja.

Vraag 2

Gaat u Shell aanspreken op het bericht dat het bedrijf veiligheidstroepen financiert die geregeld betrokken zijn bij vermeende mensenrechtenschendingen? Indien ja, wanneer en op welke wijze? Indien nee, waarom niet?

Antwoord

De Nederlandse regering heeft regelmatig op diverse niveaus contact met Shell. Hierbij komen onder andere ook de situatie in de Nigerdelta, de invulling van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en de invulling van de Voluntary Principles on Security and Human Rights (VP's) aan de orde. Het VP's initiatief heeft als doel het respect voor mensenrechten te bevorderen bij de bescherming van energie- en delfstoffenbedrijven die opereren in conflictgebieden. De VP's richten zich specifiek op het respect voor mensenrechten bij de inzet van de bewaking van energie- en delfstoffenbedrijven.

¹ <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2680/Economie/article/detail/3303873/2012/08/21/Shell-betaalt-Nigeriaanse-veiligheidstroepen.dhtml>

Vraag 3 en 5

Deelt u de mening dat het onverantwoord en onacceptabel is dat Shell in Nigeria veiligheidstroepen financiert die waarschijnlijk meermaals betrokken zijn geweest bij mensenrechtenschendingen? Indien nee, waarom niet? ² Deelt u de opvatting dat de financiering door Shell van Nigeriaanse veiligheidstroepen in strijd is met de vrijwillige principes voor veiligheid en mensenrechten in de olie, gas en mijnbouwindustrie, die zowel door u als Shell zijn onderschreven, wanneer deze veiligheidstroepen geregeld betrokken zijn bij mensenrechtenschendingen? Indien ja, welke consequenties heeft dit voor uw deelname aan en voorzitterschap van de «Voluntary Principles on Security and Human Rights»? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 3 en 5

De Shell Petroleum Development Company is operator van een joint venture met staatsbedrijf NNPC en een tweetal andere oliemaatschappijen. Met 55% heeft de Nigerian National Petroleum Company (NNPC) het grootste belang in de joint venture. Om de infrastructuur van olievelden te beschermen, zet de Nigeriaanse federale overheid veiligheidstroepen in. Oliemaatschappijen dienen aan de Nigeriaanse overheid dagvergoedingen te betalen voor de bescherming van deze faciliteiten. SPDC is verplicht om aan de Nigeriaanse overheid te rapporteren over veiligheidsdreigingen. De Nederlandse regering en ook Shell onderschrijven de VP's. De VP's geven aan hoe de interactie tussen bedrijven en publieke- en private veiligheidsdiensten er uit zou moeten zien, waarbij in ogenschouw wordt genomen dat de lokale overheden primair zelf verantwoordelijk zijn voor het bevorderen en respecteren van de mensenrechten («duty to protect» in de UN Guidelines for Business and Human Rights). SPDC geeft aan dat zij in de interacties met de Nigeriaanse veiligheidstroepen de VP's toepast, onder meer ook door het geven van trainingen. Zie ook het antwoord op vraag 6.

Vraag 4

Dringt u er bij de Nigeriaanse regering op aan, vanuit uw rol als actief deelnemer aan en huidige voorzitter van de «Voluntary Principles on Security and Human Rights», om zich te houden aan deze principes en er zorg voor te dragen dat de Nigeriaanse veiligheidstroepen die gefinancierd worden door Shell mensenrechten beschermen in plaats van schenden? Indien ja, op welke wijze en wat zijn de resultaten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De Nederlandse regering dringt samen met de andere belanghebbenden van de VP's, waaronder bedrijven, NGO's en andere deelnemende overheden, bij de Nigeriaanse overheid aan op het onderschrijven van de vrijwillige principes. Nederland neemt daarin momenteel als «lead government» lokaal het voortouw in de coördinatie van het benaderen van de Nigeriaanse autoriteiten.

Vraag 6

Wordt er op onafhankelijke en transparante wijze bijgehouden of Shell zich in Nigeria aan de «Voluntary Principles on Security and Human Rights» houdt? Zo ja, wat zijn de resultaten? Indien nee, waarom niet?

Antwoord

Voor de invulling van de VP's en de communicatie daarover met belanghebbenden zijn de deelnemers aan de VP's, waaronder Shell, zelf verantwoordelijk. Binnen het initiatief wordt jaarlijks via een vastgesteld format door elke deelnemer aan elkaar verslag gedaan over de gerelateerde VP-activiteiten van de desbetreffende deelnemer in het afgelopen jaar. In de contacten met Shell zullen wij aangeven erop te rekenen dat het bedrijf hier op transparante wijze invulling aan geeft.

² Voor voorbeelden van vermeende mensenrechtenschendingen door Nigeriaanse veiligheidstroepen zie bijvoorbeeld de rapporten van Amnesty International over het optreden van deze veiligheidstroepen in de Nigerdelta. www.amnesty.org